

Kontrollutvalgssekretariatet i Vest-Finnmark IKS -
Oarje-Finnmárkku Dárkkistanlávdegotti čállingoddi
SGO

Overordnet analyse og Plan for selskapskontroll 2017-2020

(Forslag)

Alta kommune, Hammerfest kommune, Porsanger kommune,
Nordkapp kommune, Kautokeino kommune, Karasjok kommune,
Måsøy kommune, Loppa kommune, Kvalsund kommune og Hasvik
kommune.

Høsten 2016,
Stian Larsen
Rådgiver

DEL 1 – INNLEDNING	1
1. FORORD / OM ANALYSEN	1
1.1 LESERVEILEDNING.....	1
2. SELSKAPSKONTROLL	2
3. RISIKO- OG VESENTLIGHETSANALYSE.....	3
3.1 Kriterier for risikovurderinger	3
3.3 Kriterier for vesentlighetsvurdering.....	4
4. METODE	4
4.1 Dokumentanalyse	4
4.2 Intervju med administrative ledere og ordførere	5
4.3 Behandling i kontrollutvalgene.....	5
DEL 2 – RISIKOKARTLEGGING	6
5. OVERORDNET EIERSTRATEGI	6
6. OVERSIKT OVER SELSKAPER PER KOMMUNE	6
6.1 Alta kommune.....	7
6.2 Hammerfest kommune	9
6.3 Porsanger kommune.....	11
6.4 Nordkapp kommune	12
6.5 Kautokeino kommune.....	14
6.6 Karasjok kommune	15
6.7 Måsøy kommune	16
6.8 Loppa kommune	17
6.9 Kvalsund kommune.....	18
6.10 Hasvik kommune.....	19
DEL 3 – FORSLAG TIL SELSKAPSKONTROLLPROSJEKTER.....	20

Del 1 – innledning

1. Forord / om analysen

Dokumentet inneholder grunnlaget for overordnet analyse i forbindelse med utarbeidelse av plan for eierskapskontroll i kommunene; Alta, Hammerfest, Porsanger, Nordkapp, Kautokeino, Karasjok, Måsøy, Loppa, Kvalsund og Hasvik. Analysen har som formål å kartlegge den enkelte kommunes selskapsportefølje og forvaltning av gitt portefølje.

De overordnede spørsmålene i analysen redegjør for kommunens eierskap (med fokus på selskaper innenfor KL.§80) og i særdeleshet hvordan eierskapet forvaltes. Videre vil analysen ta for seg en vesentlighet og risiko vurdering som resulterer i en anbefaling til kontrollutvalget.

Analysen bygger på overordnet informasjon og vil derfor ikke være totalt dekkende for kommunenes eiendeler utenfor KL. §80.

Foreslåtte endringer i ny kommunelov

I høringsforslag til ny kommunelov vedrørende eierskap er det et **skal krav** vedrørende eierskapsmeldinger. Denne skal si noe om kommunens prinsipper for eierstyring og formålene kommunene har med disse. Eierskapsmelding **skal** behandles og vedtas av kommunestyret hver valgperiode.

Per juli 2016 er det ikke et krav om at kommuner skal ha eierskapsmeldinger.

1.1 leserveiledning

Del 1 tar for seg selskapskontroll, plan for selskapskontroll og framgangsmåte den overordnede analysen bygger på.

Del 2 presenterer innsamlet informasjon om kommunenes eierskapsportefølje samt risiko og vesentlighetsvurderinger av porteføljene for hver enkelt kommune. Analysen utgjør grunnlaget i anbefalinger til prioriteringsrekkefølgen

Del 3 presenterer forslag til prioritet og har som formål å danne grunnlag for kontrollutvalgets prioriteringer og endelig plan for selskapskontroll.

2. Selskapskontroll

Hjemmel

Selskapskontroll er hjemlet i kommuneloven (koml.) § 77 nr. 5 og for øvrig nærmere omtalt i forskrift om kontrollutvalg kap. 6 (§§ 13 – 15). I tillegg gir koml. § 80 en innsynsrett i selskaper som fullt ut – direkte eller indirekte – er eid av kommuner/fylkeskommuner. Denne retten gjelder for kommunens/fylkeskommunens kontrollutvalg og den som på utvalgets vegne utfører selskapskontroll.

Figur 1: Selskapskontroll - en overordnet skisse

Kontrollutvalgets funksjon er definert i kommuneloven §77 nr. 5

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltning av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.”

Kontrollutvalgets oppgaver er nærmere omtalt i forskrift om kontrollutvalg kap. 6 (§§13 – 15)

Kap. 6. Selskapskontroll

§ 13.Selskapskontroll

”Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper m.m.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for gjennomføring av selskapskontroll. Planen skal baseres på en overordnet analyse av kommunens eller fylkeskommunens eierskap ut fra risiko- og vesentlighetsvurderinger, med sikte på å identifisere behovet for selskapskontroll på de ulike sektorer og med de ulike selskapene. Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv som kan delegere til kontrollutvalget å foreta endringer i planperioden

Kontrollutvalget avgjør selv hvem som på dets vegne skal gjennomføre selskapskontroll.”

§ 14.Selskapskontrollens innhold

”Kontrollutvalget skal påse at det gjennomføres kontroll med forvaltningen av eierinteressene i de selskaper som er omfattet av slik kontroll, herunder å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper gjør dette i samsvar med kommunestyrets/fylkestingets vedtak og forutsetninger (eierskapskontroll). Selskapskontrollen kan også omfatte forvaltningsrevisjon, jf. forskrift om revisjon i kommuner og fylkeskommuner kap. 3.”

§ 15.Rapportering om selskapskontrollen

”Kontrollutvalget fastsetter selv hvordan utført selskapskontroll skal rapporteres til utvalget, herunder hvilket innhold slik rapport skal ha. Et selskap som er omfattet av selskapskontrollen, og den som utøver kommunens eierfunksjon, skal alltid gis anledning til å gi uttrykk for sitt syn på de forhold som omtales i rapporten. Eventuelle kommentarer skal fremgå av rapporten.

Med utgangspunkt i planen for gjennomføring av selskapskontroll skal kontrollutvalget avgi rapport til kommunestyret eller fylkestinget om hvilke kontroller som er gjennomført samt om resultatene av disse.”

§ 80.Innsyn og undersøkelser i selskaper

”I interkommunale selskaper etter lov 29. januar 1999 nr. 6, i interkommunale styrever etter § 27 og i aksjeselskaper der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer, har kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor rett til å kreve de opplysninger som finnes påkrevd for deres kontroll, så vel fra selskapets daglige leder som fra styret og den valgte revisor for selskapet. I den utstrekning det finnes nødvendig, kan kontrollutvalget og kommunens revisor selv foreta undersøkelser i selskapet.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets og revisors kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskapet og herunder fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg og revisor.

Kontrollutvalget og kommunens eller fylkeskommunens revisor skal varsles og har rett til å være tilstede på selskapets generalforsamling, samt møter i representantskap og tilsvarende organ.”

3. Risiko- og vesentlighetsanalyse

Kontrollutvalgene kan bruke verktøy som risiko- og vesentlighetsanalyse for å velge ut selskaper til selskapskontroll. Følgende kriterier kan være til hjelp når kontrollutvalget skal prioritere selskaper som kan være aktuelle for selskapskontroll.

3.1 kriterier for risikovurderinger

I henhold til risikovurdering kan disse forholdene fokuseres på:

- Drives selskapet i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- Selskapet ikke drives i tråd med selskapets vedtekter (formålsparagrafen), gjeldende lover og regler, samt på en økonomisk forsvarlig måte
- Etikk og omdømme

- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Tidligere avdekkede risikoforhold i selskapet

Eksempler på indikasjoner på risiko kan være¹:

- Negativ økonomisk utvikling (egenkapital, likviditet, avkastning)
- Negativ medieoppmerksomhet
- Store endringer (organisasjon, lederskifte, målsetninger, markedssituasjon)
- Uklar eller komplisert organisering av selskapet
- Rollekonflikter (for eksempel sentrale politikere i styret)
- Svak eierstyring
- Urealistiske eller uklare mål
- Politisk kritikk

3.3 Kriterier for vesentlighetsvurdering

- Selskaper som er heleide av en eller flere kommuner / fylkeskommune
- Selskaper hvor kommunen har omfattende eierinteresser i form av flertall av aksjer eller stor økonomisk del i forhold til aksjekapital
- Selskap som yter et direkte tjenestetilbud til kommunens innbyggere
- Tidligere erfaringer / om selskapet har vært gjenstand for eierskapskontroll

4. Metode

Utarbeidelsen av dette plandokumentet ble utarbeidet høsten 2016.

Følgende metoder ble benyttet for å samle inn data for å kartlegge risikoforhold knyttet til relevante selskaper og område for selskapskontroll:

- Dokumentanalyse
- Intervju med administrative ledere og ordførere

4.1 Dokumentanalyse

Dokumentanalysen bygger på en gjennomgang av kommunens eierskapsmelding der dette foreligger, selskapenes nettsider, selskapenes årsmeldinger, kommunale dokumenter, kommunens nettsider samt proff.no, brønnøysundregistret og aksjeregistret. Dokumentasjon som ikke er tilgjengelig via kommunens nettsider har blitt etterspurt i kommunen.

I tillegg er erfaringer med tidligere eierskapskontroller lagt til grunn. Følgende selskaper har tidligere vært gjenstand for selskapskontroll i forrige periode 2013-2016. To av rapportenere har blitt behandlet av kontrollutvalgene og kommunestyrene i de representative kommunene (tall i parentes er kontrollåret).

- Interkommunalt Arkiv IKS (2015/2016)
- Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS (2015/2016)

---

¹ Midthjell, B. S 2016. *Overordnet analyse for selskapskontroll*. Kommunerevisoren 16 (1). S. 10-15

- Vest-Finnmark avfallsselskap VEFAS IKS (2015/2016) (klar for behandling i kontrollutvalgene i de representative kommunene høsten 2016)

4.2 Intervju med administrative ledere og ordførere

Det er gjennomført intervjuer med et utvalg politiske og administrative ledere i kommunene, og som en del av intervjuene ble det stilt spørsmål som knyttes til risikoer i selskaper kommunen har eierandeler i.

4.3 Behandling i kontrollutvalgene

Analysedokumentet «overordnet analyse og plan for selskapskontroll 2017-2020» skal opp til behandling i kontrollutvalgene høsten 2016.

Dokumentets del 3 inneholder et forslag til selskapskontrollprosjekter ut fra de vurderinger som er gjort i selve analysedelen. Forslag til plan for selskapskontroll vil bli fremlagt for det enkelte kontrollutvalg ut fra dette, tilpasset den enkelte kommune.

Del 2 – Risikokartlegging

5. Overordnet eierstrategi

Formålet med en godt formulert, aktiv og åpen eierstrategi er å unngå risiko for avvikende eierskapsforvaltning, og ivareta kommunenes eierskapsinteresser i selskaper kommunen sitter med eierandel i. Dette legger til rette for et rammeverk for eierstyring og oppfølging av selskapene slik at selskapene tjener kommunens formål med eierskapet.

Flere av kommunene har årsmeldinger, årsregnskap og eierskapsmeldinger som inkluderer en oversikt over hvilke selskaper kommunene har eierandeler i. Hvor denne oversikten ikke foreligger er dette noe administrasjonen i flere av kommunene arbeider mot.

Selskapene innenfor § 80 følges opp etter gjeldene lovverk /vedtak for IKS og kommunaleide selskaper (ikke kommunale foretak). Selskapene utenfor §80 følges opp på forskjellige måter avhengig av hvor stor andel gitt kommune eier.

Av undersøkelsen og samtale med utvalgte politiske og administrative ledere framkommer det generelt god kunnskap om selskapene kommunene har eierandeler i.

6. Oversikt over selskaper per kommune

Oversikten over selskapene er i hovedsak hentet fra hver enkelt kommunes årsmeldinger hvor dette foreligger, årsregnskap, samtale med utvalgte politiske og administrative ledere, proff.no, aksjeregistret og brønnøysundregistret.

Selskapene blir presentert i to tabeller for hver kommune. Den første tabellen tar for seg selskaper som kommer inn under §80 i kommuneloven (interkommunale selskaper og aksjeselskaper som er heleid av kommunen eller eid sammen med andre kommuner og/eller fylkeskommuner). Dette er selskaper som kommunene har full innsynsrett i og som sekretariatet kan utføre selskapskontroller på og komme med anbefaling om forvaltningsrevisjon.

Den andre tabellen tar for seg en oversikt over selskaper som kommunene har eierskap i, men faller utenfor §80 i kommuneloven (innebærer innslag av private eierdeler). Dette er selskaper som kommunen ikke har mer innsynsrett i enn andre aksjonærer. Fremdeles kan kommunen gjennomføre begrensede selskapskontroller med hensyn til hvilken grad selskapet opptrer i tråd med eierens intensjon, valg og opplæring av styrerepresentanter i tråd med kommunenes regler og rutiner og om rapportering fra selskapene samsvarer med retningslinjer.

6.1 Alta kommune

6.1.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Aurora Kino IKS	Kino	27,6%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	39%	
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	12%	Stort omfang, i endring.
Vest-Finnmark Avfallsselskap IKS	Avfallshåndtering	73,53 %	Stor vesentlighet, medium risiko
Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum IKS	Museumstjenester	50%	
Interkommunalt arkiv Finnmark IKS	Arkivtjenester	21,9%	

6.1.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Origo Nord AS		51% (Alta kraftlag SA 37.58 % + Alta kommune 14.73%) ²	
Alta Produkter Eiendom AS /Aksis Eiendom AS		98.09 %	
A/L Biblioteksentralen		liten andel	
Finnmark Enøksenter AS		(50 akjser)	
Nord Norsk Student og elevhjem		liten andel	
Finnmarkshallen drift		51%	

² <http://www.proff.no/roller/origo-nord-as/alta/bedriftsr%C3%A5dgivning/Z0I4LLE6/>

A/L Galvano Stans		liten andel	
A/L Kvalfjord Vannverk			
Samisk Avis sagat		35 aksjer	
Hammerfest Turist AS liten andel		(5 aksjer)	
Origo AS		(820 aksjer)	
Bossekop Samfunnshus			
Talvik Samfunnshus AL		2402 andeler	
Langfjordbotn Samfunnshus AL		110 eiendeler	
Alta Fiskeriservice AS		33%	
Nordlysbadet AS		64.5%	
Komsa parkering AS*		49%	
Allta Sámi Giellaguovddás AS		33 aksjer	
Nordlysatraksjon AS			
Alta Boligbyggelag		40 andeler	

Datterselskaper

Aurora Kino IKS har 41 % eierandel i Kinonor AS. Vefas IKS har følgende eierandeler i andre selskap: 100 % i Vefas Retur AS, 0,85 % i Rekom AS og 55 % i Finnmark Biobehandling AS.

6.2 Hammerfest kommune

6.2.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Finnmark Ressursselskap AS	Avfallstjenester	88%	
Hammerfest Energi AS		80%	Store økonomiske verdier, lav risiko. Høy vesentlighet
Museene for kystkultur og gjenreising i Finnmark IKS	Museumstjenester	37,5%	
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	12%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	26%	
Arealutvikling AS	Utvikling av areal og industriområder	100%	Store økonomiske verdier
Interkommunalt Arkiv IKS		25%	

6.2.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Hammerfest Turist AS		37.28% ³	
Hammerfest Næringshage AS		Liten eierandel	
Hammerfest Industrifiske AS		40%	Mye media om denne saken.
Marinor AS		88.04%	
Biblioteksentralen AL		Liten andel	
Johan Kvalsvik AS		28.57% ⁴	800 000 kr Høy risiko, mye media omtale.

³ <http://www.proff.no/roller/hammerfest-turist-as/hammerfest/-/Z014LLEE/>

⁴ <http://www.proff.no/roller/johan-kvalsvik-as/akkarfjord/fiskeforedling-og-utstyr/Z014LKZA/>

Sjøspeiderforeningen		Lien andel	
Polarbase AS		2.66% ⁵	
Hammerfest Næringsinvest AS		24.19% igjennom Hammerfest Energi AS Liten andel igjennom Polarbase AS	Risikovurderinger: ringvirkninger i Hammerfest Energi As
Hammerfest Fryseterminal AS		48.48 igjennom hammerfest næringsinvest as 6.06 % igjennom Polarbase AS 5.44% igjennom Marinor AS	
Isbjørnklubben AS		37.28% ⁶	
Supreme Seafood AS		4.88% ⁷	
Leanfish AS		10.38% ⁸	

Student byen på Sogn 48 000 kr.
 Studentbyen på Berg 8000
 Studentsamfundets hus 200
 Nord Norsk student og elevheim 8000
 Studentbyer i Bergen 16000
 Yrkesskolenshybelhus Oslo 25 000
 Østhandelsentret AS 10000 (finnes ikke)
 Stiftelsen barentshavkonferansen 50 000

⁵ <http://www.proff.no/roller/polarbase-as/typefjord/offshoretjenester/Z0I4LI3L/>

⁶ <http://www.proff.no/roller/isbj%C3%B8rklubben/hammerfest/-/Z0I4LUJN/>

⁷ <http://aksjeeiere.no/sok->

2015?utf8=%E2%9C%93&q%5Bfullname_cont%5D=hammerfest+kommune&q%5Bzip_place_cont%5D=&q%5Bcompany_cont%5D=&button=

⁸ <http://www.proff.no/roller/lean-fish-as/k%C3%A5rhamn/fisk-og-skalldyr/Z0I4LLXW/>

6.3 Porsanger kommune

6.3.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Interkommunalt arkiv Finnmark IKS	Arkivtjenester	4.70%	Vertskommune for selskapet. Bra dialog. Trenger mer plass, ikke alle vil betale
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	13%	
Pedagogisk psykologisk distriktskontor for Midt-Finnmark IKS	PP-Tjenester	42%	Omdiskutert i media Vertskommune.
Nordkapp region Havn IKS	Havnetjenester	10%	
Sapmi Næringshage AS		25%	Eier 100% av Finnmark Investeringselskap
Porsanger arbeidssamvirke AS		100%	
Finnmark miljøtjeneste AS		28.17%	Stor vesentlighet

6.3.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Sagat		40.08%	
Northcape Turnaround port AS		51.72%	Høy risiko og økonomiske verdier
Porsangerfjord Idrettspark AS		51%	

6.4 Nordkapp kommune

6.4.2 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Nordkappregionen Havn IKS	Forvaltning og drift av havne- og kaianlegg.	74%	Eier 11.11% av Visit Nordkapp AS Delt med Porsanger og Lesby kommune Driftselskap knyttet til KF
Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS	Museumsvirksomhet	25% ⁹	Økonomi Selskapskontroll 2015
Interkommunalt arkiv Finnmark IKS		3.747% ¹⁰	
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
Pedagogisk psykologisk distriktskontor for Midt-Finnmark IKS	PP-Tjenester	33,4%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	13%	
Nordkapp Filmfestival AS		100%	Relativt nytt selskap.
Vekst Nordkapp AS		100%	
Finnmark Miljøtjeneste AS		24,5 %	

Ifølge er årsregnskap 2015 for Nordkapp kommune er det knyttet usikkerhet til verdien av noen av aksjepostene, noe som skal avklares i 2016. Dette omfatter aksjepostene¹¹:

- Biblioteksentralen
- Nordkapp Boligbyggerlag
- Samisk AS (Sagat)
- Skaidi Info AS
- Finnmark Utbyggingsselskap AS
- Stappan Produkter AL
- Østhandelssentret AS
- NCAG

⁹ Årsmelding 2014 – Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS

¹⁰ Selskapsavtale for IKA Finnmarks IKS vedtatt av kommunestyret i Alta i sak 9/10 s.2

¹¹ Nordkapp kommune årsregnskap 2015

6.4.3 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Visit Nordkapp AS/ Nordkapp Reiseliv AS	(Org nr 965 509 089)	39.51%	
Nordkapp Vel AS		Liten eierandel	
Biblioteksentralen SA		Liten eierandel	
Nordkapp Næringshage AS		3.69%	36.87% eid av Visit Nordkapp AS
Skarsvåg Fiske- og turistservice AS		13.61%	
Hammerfest Turist AS		Liten eierandel	
Ságat - Samisk avis AS		Liten eierandel	
Nordkapp Boligbyggelag		Liten eierandel	

6.5 Kautokeino kommune

6.5.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
Kontrollutvalgsekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	13%	
Interkommunalt arkiv Finnmark IKS	Arkivtjenester	3,47%	
Ymber AS	Energi	16.67%	Stor risiko og vesentlighet
Kautokeino utleiebygg AS		100%	
Kautokeino boligselskap AS		100%	
Loankodievva eiendomsselskap AS		100%	
Kautokeino arbeidssenter		100%	

6.5.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Kommunekraft AS		Liten andel	
Andarguolban Eiendomsselskap AS		85.71%	
Nordavis AS		Liten andel	
Sagat		Liten andel	
Internasjonalt samisk filminstitutt		52.63%	

6.6 Karasjok kommune

6.5.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	13%	
Interkommunalt arkiv Finnmark IKS	Arkivtjenester	3,28%	
Finnmark Miljøtjeneste AS		17.50%	
Sapmi Næringshage AS		25%	

6.5.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Sagat		Liten eierande.	
Davvi Girji AS		25%	Ordfører med i repskapet.
Sami aviisa as		3.18%	

6.7 Måsøy kommune

6.7.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
Kontrollutvalgssekretariatet (KUSEK) IKS	Sekretariat-tjenester	13%	
Museene for kystkultur og gjenreisning i Finnmark IKS		25%	
Finnmark Miljøtjeneste AS	Avfallstjenester	10.83%	

6.7.1 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Måsøy super BA	Dagligvare	30 000 kr	
Havøysund hotell AS	Hotell	0	Solgt seg ut i 2015
Måsøy Vannverk AL	Vannverk	9000 kr	
Sågat - Samisk avis AS	Lokalmedia	0.0004 %	Eier to aksjer

6.8 Loppa kommune

6.8.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS	Revisjon	4%	
VEFAS IKS		6,86%	
KUSEK IKS		13%	
IKA Finnmark IKS		1,25%	
Ymber AS		8.33%	

6.8.2 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Nusvåg utleiebygg AS		29.94%	
Sagat		Liten eierandel	
Bergsfjord Fiskerservice AS		30.56%	
Aksis Eiendom AS		1.32%	
Øksfjord fiskerservice AS		48.57%	

6.9 Kvalsund kommune

6.9.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Hammerfest Energi AS		10%	Høy vesentlighet
Finnmark Ressursselskap AS	Avfallstjenester	12%	Høy vesentlighet
Hammerfest Turist AS	Reiselivsutvikling		
IKA IKS		1,2%	
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS		4%	
KUSEK IKS		13%	

6.9.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Hammerfest Turist AS	Reiselivsutvikling	8,40%	
Marinor AS		3,20%	
Andersen Fiskebåtrederi AS		12,5%	
Sagat		Liten andel	
Biblioteksentralen AL			
Finnmark Reiseliv AS*		Liten andel (uavklart i eiermelding, 12000 i verdi)	Datterselskap av Nord Norsk reiseliv AS
Isbjørnklubben AS		8.26%	

Kommunekraft AS: Eid av 129 kommuner, 9 fylkeskommuner og LVK. Kommunene og fylkeskommunene har en aksje hver, Lvk har 182.

Stiftelse: Valnesfjord helsesportsenter (liten eiderdel)

*Finnmark reiseliv as er datterselskap av nord norsk reiseliv as som finnmark fylkeskommune har 16.82 % eierandel av sammen med Nordland fylkeskommune (16.82%), Troms fylkeskommune (16.82%), Rica Hotels AS (5.89%) og øvrige 66 aksjonærer under 5% eierandel. Utifra eierskapsmeldingen til kvalsund kan det tolkes som at kommunen er en av disse øvrige aksjonærene med en eierandel på 0,26%¹².

¹² <http://www.proff.no/selskap/nordnorsk-reiseliv-avd.-alta/alta/bedriftsr%C3%A5dgivning/Z0I4LV7G/>

6.10 Hasvik kommune

6.10.1 Selskaper innenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS		4%	
VEFAS IKS		5,88%	
KUSEK IKS		13%	
IKA Finnmark IKS		1,1%	
Hammerfest Energi AS		10%	

6.10.2 Selskaper utenfor §80

Selskapsnavn	Selskapets formål	Eierandel	Kommentar og risikovurdering
Sagat		0.04%	
Sørvær Fiskeriservice AS		43.23%	
Hasvik Fiskeriservice AS		47.17%	
Breivikbotn fiskeriservice AS		40%	
Sørøya sjømat AS		17.02%	
Sørvær kystfiskeinvest AS		49%	

Del 3 – Forslag til selskapskontrollprosjekter

På bakgrunn av den informasjonen som fremkommer i dokumentanalyse og intervju med utvalgte rådmenn, økonomisjefer og politiske ledere er det utarbeidet et forslag til selskapskontrollprosjekter.

Obligatorisk eierskapskontroll

Generelt for alle kommuner foreslår sekretariatet en obligatorisk eierskapskontroll hvor kommunens overordnede system og strategier for ivaretagelse av sitt eierskap generelt legges til grunn. Det vil ved slik kontroll være naturlig at et bredere og relevant utvalg av kommunens selskapsportefølje blir brukt som indikatorer i forbindelse med det enkelte kontrollprosjekt.

En slik organisering av eierskapskontrollene vil naturlig nok favne bredere og gi et mer helhetlig bilde av kommunens eierstyring enn hva tilfelle har vært før hvor eierskapskontrollene har vært gjort kun ved utvalgte enkeltsselskap. Eierskapskontrollen vil i den enkelte kommune oppfylle lovens obligatoriske krav jfr. koml. § 77 nr. 5 og forskrift om kontrollutvalg kap. 6 (§§ 13 – 15).

Ikke obligatorisk selskapskontroll (forvaltningsrevisjon)

I tillegg til obligatorisk eierskapskontroll i samtlige kommuner som nevnt over, foreslår sekretariatet for denne planperioden at det foretas selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon i et utvalg av selskap som vist i tabellen nedenfor. Forslaget vil berøre kun eierkommunene i de respektive selskap. Det er i ovennevnte lov/forskrift åpnet også for denne type selskapskontroll, men dette er ikke et krav og opp til den enkelte kommune å avgjøre om slik kontroll skal gjennomføres.

Selskapskontroll i form av forvaltningsrevisjon vil i motsetning til obligatorisk eierskapskontroll gå mer i dybden og være gjenstand for revisjonsfaglige vurderinger på forhold internt i det enkelte selskap etter nærmere gitte problemstillinger i det enkelte prosjekt. Det er viktig å nevne at forvaltningsrevisjon i enkeltsselskaper vil kreve særskilt finansiering for det enkelte prosjekt da forvaltningsrevisjon i selskaper pr. dato ikke inngår i revisjonens ordinære forvaltningsrevisjons oppdrag for kommunene. Det vil videre være sterkt ønskelig, både av økonomiske og rasjonelle hensyn, at slik forvaltningsrevisjon søkes gjennomført i samarbeid mellom alle de respektive eierkommunene.

For de foreslåtte selskapskontrollprosjektene er det angitt kriterier i henhold til de momentene som er listet opp i 3.1

3.1 kriterier for risikovurderinger

I henhold til risikovurdering kan disse forholdene fokuseres på:

- Drives selskapet i tråd med kommunestyrets vedtak og forutsetninger
- Selskapet ikke drives i tråd med selskapets vedtekter (formålsparagrafen), gjeldende lover og regler, samt på en økonomisk forsvarlig måte
- Etikk og omdømme
- (Tidligere gjennomførte eierskapskontroller)
- (Tidligere avdekkede risikoforhold i selskapet)

Det er viktig å påpeke at risiko- og vesentlighetsvurderingene er skjønnsmessige vurderinger basert på foreliggende informasjon, og at kontrollutvalget kan vurdere risikoene knyttet til selskapene ulikt fra det som er foreslått her.

Det er kontrollutvalget som skal vurdere og prioritere de ulike områdene, og avgjøre rekkefølgen for selskapskontrollprosjekter i den planen som blir lagt frem for kommunestyrene i eierkommunene. Prosjektene nedfor er satt opp i uprioritert rekkefølge.

Selskapsnavn	Kriterier	Kommentar og risikovurdering
Eierstyring (6/10)	Obligatorisk Eierskapskontroll Jfr. kommunelovens § 77 nr. 5 og kontrollutvalgsforskrift kap. 6 (§§ 13 – 15)	- Manglende dokumentasjon på forsvarlig forvaltning av eierskapene - Manglende dokumentasjon på rutiner for styring og kontroll
Hammerfest Energi AS	Forvaltningsrevisjon (ikke lovpålagt)	Store økonomiske verdier og stor vesentlighet. Mange arbeidsplasser Involvert i mange prosjekter og eier flere datterselskaper. Eierskap i flere selskaper i regionen ¹³
Finnmark Miljøtjeneste AS	Forvaltningsrevisjon (ikke lovpålagt)	Store økonomiske verdier og stor vesentlighet. Mange arbeidsplasser
Ymber AS	Forvaltningsrevisjon (ikke lovpålagt)	Stor risiko, stor vesentlighet. Negativ media.
VEFIK IKS	Forvaltningsrevisjon (ikke lovpålagt)	Organisatoriske endringer og utvidelse

Dersom det i løpet av planperioden skulle oppstå situasjoner i andre selskap enn de foreslåtte, som gir grunnlag for eventuell forvaltningsrevisjon, vil dette måtte vurderes i de respektive eierkommuners kontrollutvalg fortløpende. I gitte tilfeller kan dette også innebære behov for omprioriteringer. Det anbefales derfor at kontrollutvalgene delegeres myndighet til å foreta eventuelle endringer i planen når dette anses nødvendig.

¹³ <http://hammerfestenergi.no/eierinteresser>